

15 NĂM GIA NHẬP WTO: VIỆT NAM KHẲNG ĐỊNH VỊ THẾ HỘI NHẬP

Sau 15 năm gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới (WTO) (07/11/2006-07/11/2021), Việt Nam đã có những bước tiến dài trên con đường hội nhập kinh tế toàn cầu, nền kinh tế Việt Nam liên tục có sự bứt phá và đạt được nhiều thành tựu ấn tượng.

Báo cáo Rà soát thống kê thương mại thế giới năm 2020 của WTO đã ghi nhận: trong số 50 nước có nền thương mại hàng hóa lớn nhất thế giới, Việt Nam có mức tăng trưởng lớn nhất khi dịch chuyển từ vị trí thứ 39 vào năm 2009 lên vị trí thứ 23 vào năm 2019. Đến năm 2021, Việt Nam đã nằm trong danh sách 20 nền kinh tế hàng đầu về thương mại quốc tế.

Theo đánh giá và xếp hạng của Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF), trong 10 năm, chỉ số Năng lực cạnh tranh toàn cầu (GCI) của Việt Nam đã cải thiện được 13 bậc, từ thứ hạng 68/131 vào năm 2007 đã lên 55/137 vào năm 2017 - chuyển từ nhóm nửa dưới của bảng xếp hạng cạnh tranh toàn cầu lên nhóm nửa trên. Năm 2019, thứ hạng GCI của Việt Nam tăng 10 bậc so với năm 2018, xếp thứ 67/141 nền kinh tế.

Bên cạnh các chỉ số về kinh tế, theo khảo sát và đánh giá của Liên Hợp Quốc, chỉ số phát triển bền vững (SDG) của Việt Nam đã liên tục gia tăng từ vị trí 88 vào năm 2016 lên 57 vào năm 2018 và 49 vào năm 2020. Tỷ lệ hộ nghèo đã giảm từ 9,88% cuối năm 2015 xuống dưới 3% vào năm 2020, với mức giảm trung bình là trên 1,4% mỗi năm.

Những kết quả trên đạt được một phần lớn nhờ việc mạnh dạn mở cửa nền kinh tế của Việt Nam, với việc gia nhập WTO và tham gia các Hiệp định thương mại tự do (FTA). Cho tới thời điểm hiện tại, Việt Nam đã ký kết và thực thi 15 FTA (trong đó có các FTA thế hệ mới như CPTPP, EVFTA, UKVFTA, RCEP) và đang đàm phán 02 FTA khác. WTO và các FTA này đã và đang mở ra nhiều cơ hội cho Việt Nam để tăng cường thương mại, thu hút đầu tư nước ngoài, và giúp các doanh nghiệp của chúng ta tham gia sâu hơn chuỗi giá trị và mạng lưới sản xuất toàn cầu.

Về thương mại, nếu như năm 2006, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu của Việt Nam chỉ ở mức 84,7 tỷ USD (trong đó, xuất khẩu là 39,8 tỷ USD và nhập khẩu là 44,9 tỷ USD), thì đến năm 2021 tổng kim ngạch xuất nhập khẩu đã tăng gần 800%, lên 668,5 tỷ USD (xuất khẩu đạt 336,3 tỷ USD và nhập khẩu đạt 332,2 tỷ USD). Đặc biệt, cán cân thương mại cũng được cải thiện rõ rệt, từ nhập siêu nhiều năm liên tiếp, đến năm 2012, Việt Nam đã bắt đầu xuất siêu. Đặc biệt, từ năm 2016 đến nay, cán cân thương mại luôn đạt thặng dư với mức giá trị tăng dần qua các năm - từ 1,77 tỷ USD năm 2016; tăng lên 10,9 tỷ USD năm 2019, đạt kỷ lục năm 2020 với 19 tỷ USD. Năm 2021, mặc dù đại dịch COVID-19 đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến các hoạt động sản xuất và xuất khẩu, Việt Nam vẫn đạt thặng dư thương mại 4 tỷ USD.

Bên cạnh đó, cơ cấu hàng hóa xuất khẩu cũng liên tục có sự cải thiện theo chiều hướng tích cực. Tỷ trọng hàng công nghiệp chế biến đã tăng từ 80,3% kim ngạch xuất khẩu năm 2016 lên mức 89,2% năm 2021. Số mặt hàng đạt kim ngạch xuất khẩu trên 1 tỷ USD cũng tăng nhanh từ 9 mặt hàng năm 2006 lên 25 mặt hàng năm 2016 và 35 mặt hàng vào năm 2021 (trong đó 8 mặt hàng xuất khẩu trên 10 tỷ USD).

Về thu hút vốn đầu tư nước ngoài (FDI), Việt Nam hiện đã trở thành một trong những điểm đến đầu tư hấp dẫn nhất trên thế giới. Ngay sau khi gia nhập WTO năm 2007, năm 2008 Việt Nam đã đón một lượng vốn FDI đăng ký lên tới 64 tỷ USD, cao gấp 3 lần so với năm 2007. Cùng với việc tham gia các FTA, Việt Nam tiếp tục thu hút đều một lượng lớn FDI qua các năm. Đặc biệt năm 2020, Việt Nam lọt vào top 20 quốc gia thu hút nhiều FDI nhất trên thế giới, đứng vị trí thứ 19 – tăng 5 bậc so với năm 2019 (theo UNCTAD, 2021). Tính lũy kế đến hết năm 2021, Việt Nam đã thu hút được 34.527 dự án FDI từ 140 quốc gia và vùng lãnh thổ, với tổng vốn đăng ký 408,9 tỷ USD. Nhiều dự án FDI có tổng vốn đăng ký lớn, tập trung vào các ngành có tính cạnh tranh cao như điện thoại, điện tử...

Như vậy, sau 15 năm gia nhập WTO và hội nhập sâu vào nền kinh tế thế giới, Việt Nam đã khẳng định được vị thế của mình là một trong những quốc gia có trao đổi thương mại và thu hút đầu tư nước ngoài lớn nhất thế giới. Những thành tựu đó đã giúp Việt Nam liên tục tăng trưởng kinh tế, tăng việc làm, thu nhập cho người lao động, từ đó gia tăng mức sống cho người dân nói chung.

